

Raadsvoorstel

Zaaknummer 1787277

Onderwerp:

Raadsvoorstel Versterking zorgvuldig inspreekproces, passende waardering commissieleden en uitbreiding aantal commissieleden

Vergaderdatum raad: 24 september 2026

Geheim: Nee

Steller: Willem Nedermeijer

Portefeuillehouder: Krista Goossens

Beslispunten

1. De voorzitter van het VHL-plein de mogelijkheid te geven om vooraf of tijdens de vergadering insprekers aanwijzingen te geven en handhavend op te treden;
2. Commissieleden met terugwerkende kracht tot 23 april 2026, ook een vergadervergoeding te geven voor het bijwonen van VHL-pleinen en Kennis paRaad;
3. Commissieleden die benoemd zijn als raadsrapporteur een hogere vergadervergoeding te geven ter compensatie voor hun werk als raadsrapporteur.
4. Fracties met 3 of minder raadszetels de mogelijkheid te bieden één extra commissielid te laten benoemen.
5. Voor de verwezenlijking van beslispunt 1 tot en met 4:
 - Het Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad Vijfheerenlanden 2026 versie 2 vast te stellen;
 - Het Reglement van Orde op de raadscommissies gemeente Vijfheerenlanden 2026 versie 2 vast te stellen;
 - Een aparte commissie ex artikel 84 Gemeentewet in te stellen voor Kennis paRaad en de verordening Kennis paRaad 2026 vast te stellen;
 - De Verordening Rechtspositie Raads- en commissieleden Vijfheerenlanden 2026 versie 2 vast te stellen.
6. De verhoging van het budget van € 20.000 voor vergadervergoedingen commissieleden vanaf 2027 structureel te verwerken in de 1e bestuursrapportage 2027.

Inleiding

De gemeenteraad van Vijfheerenlanden werkt met verschillende vormen van bijeenkomsten, zoals het VHL-plein en Kennis paRaad, die een belangrijke rol spelen in de voorbereiding van besluitvorming en het gesprek met de samenleving.

In de praktijk is gebleken dat er twee knelpunten bestaan:

Het inspreekproces tijdens VHL-pleinen

In enkele gevallen is gebleken dat inspraak kan leiden tot kwetsende of onwenselijke situaties, bijvoorbeeld door de toon of het delen van gevoelige informatie. De gespreksleider van het VHL-plein heeft op dit moment onvoldoende expliciete handvatten om hierin tijdig en zorgvuldig bij te sturen.

Uitbreiding aantal en waardering van commissieleden

Commissieleden leveren een bredere bijdrage dan alleen deelname aan formele commissievergaderingen. Zij investeren ook tijd in VHL-pleinen, Kennis paRaad en – in sommige gevallen – in het werk als raadsrapporteur. Voor (een deel van) deze inzet bestaat op dit moment geen of een beperkte vergoeding, terwijl deze activiteiten wel essentieel zijn voor het functioneren van de raad. Daarnaast hebben kleinere fracties aangegeven dat zij soms binnen de fractie onvoldoende capaciteit hebben om het werk voor de raad en de commissies goed uit te voeren.

Met dit voorstel wordt beoogd deze knelpunten op een zorgvuldige en praktische manier op te lossen.

Beoogd effect

Zorgen voor een respectvol en veilig inspreekproces, waarbij ruimte blijft voor inwoners om hun mening te geven, maar waarbij de gespreksleider tijdig en zorgvuldig kan ingrijpen als dat nodig is.

De gespreksleider van het VHL-plein duidelijke handvatten geven om de orde te bewaken en insprekers zo nodig te begeleiden of bij te sturen.

De inzet van commissieleden beter erkennen en waarderen, door hun feitelijke werkzaamheden als uitgangspunt te nemen voor de vergoeding.

Kleinere fracties de mogelijkheid te bieden om één commissielid extra te laten benoemen om voldoende capaciteit te hebben voor het raadswerk.

Argumenten

Om deze doelen te bereiken worden de volgende maatregelen voorgesteld:

1.1 Zorgvuldiger inspreekproces bij VHL-pleinen

Het reglement van orde wordt aangepast zodat:

- de gespreksleider/voorzitter van het VHL-plein expliciet de mogelijkheid krijgt om vooraf en tijdens inspraak aanwijzingen te geven;
- deze aanwijzingen gericht zijn op het voorkomen van kwetsende uitlatingen of het delen van onwenselijke informatie (zoals persoonsgegevens);
- de voorzitter, indien nodig, kan ingrijpen wanneer aanwijzingen niet worden opgevolgd.

Hiermee wordt het mogelijk om het gesprek respectvol en ordelijk te laten verlopen, zonder het spreekrecht onnodig te beperken.

1.2/1.3 Betere waardering van commissieleden

De vergoeding voor commissieleden wordt beter in lijn gebracht met hun feitelijke inzet:

- Voor deelname aan VHL-pleinen en Kennis paRaad wordt een vergoeding mogelijk gemaakt, omdat deze bijeenkomsten onderdeel zijn van het voorbereidende werk van de raad.
- Actief deelnemen hoeft niet, maar men moet bij de VHL-pleinen en Kennis-paRaad wel aanwezig zijn. Voor de commissies blijft gelden dat men aan tafel moet zitten.
- Voor commissieleden die actief zijn als raadsrapporteur wordt de vergoeding verhoogd, omdat zij structureel extra werkzaamheden verrichten (zoals externe overleggen en inhoudelijke terugkoppeling aan de raad).

Omdat niet alle activiteiten formeel als commissievergadering kunnen worden aangemerkt, wordt voor raadsrapporteurs gekozen voor een verhoging van de reguliere vergoeding, waarin deze extra inzet wordt verdisconteerd.

Verder wordt voorgesteld de hogere vergoedingen met terugwerkende kracht uit te betalen, zodat de verhogingen voor deze hele raadsperiode van kracht zijn.

Bij de financiële paragraaf vindt u de financiële consequenties die bovenstaande uitbreidingen met zich meebrengt.

1.4. Verhoging capaciteit van kleinere fracties

Alle fracties hebben recht op 2 commissieleden ongeacht het aantal raadszetels. Hierdoor hebben de grotere fracties meer capaciteit om het raadswerk uit te voeren. Kleinere fracties moeten soms keuze maken waar ze hun beschikbare capaciteit voor in zetten. Een gevolg hiervan kan zijn dat er raadszaken blijven liggen. Door fracties met 3 of minder raadszetels de mogelijkheid te geven één extra commissielid te laten benoemen wordt het capaciteitsprobleem verminderd en ontstaat er meer een gelijk speelveld.

1.5 Om de bovenstaande beslispunten vast te leggen worden aangepaste reglementen en verordeningen aan u voorgelegd. De voorgestelde wijzigingen zijn ook opgenomen in de bijgevoegde Was-woordt tabel.

Risicoparagraaf

Er hebben zich in het verleden ongewenste situaties voorgedaan met de inhoud van de inspraak tijdens het VHL-plein. Regels zullen dit niet altijd voorkomen, maar als er geen mogelijkheid is om te handhaven, dan kunnen deze situaties zich voor blijven doen.

Indien commissieleden, tevens raadsrapporteur, een vergadering van hun commissie missen, omdat zij zelf niet aanwezig zijn, danwel deze niet door gaat, ontvangen zij dus ook geen vergoeding.

Het kan voorkomen dat commissieleden bijeenkomsten bijwonen die voor hen inhoudelijk minder relevant zijn. Dit is moeilijk vooraf te beperken. Bewustwording binnen fracties is hierbij van belang.

Gevolgen voor mensen met een beperking

Nvt.

Betrokkenheid pers

Informeren via besluitenlijst

Financiële paragraaf

Uitgaande van de volgende cijfers kan een redelijk beeld geschetst worden van de extra jaarlijkse kosten uitgaande van de vergadervergoeding van € 133,74 per vergadering/bijeenkomst.

Uitgangspunt is dat bij het VHL-plein en Kennis paRaad niet alle commissieleden aanwezig zijn. In de onderstaande tabel staan de extra jaarlijkse kosten voor zowel het huidige aantal commissieleden als de uitbreiding met 5 nieuwe leden.

Extra jaarlijkse kosten uitbreiding vergoeding huidige aantal commissieleden	
Commissieleden aangesteld als raadsrapporteur	
4 raadsrapporteurs die elk per jaar 4 bijeenkomsten hebben	€ 2.128
VHL-Plein	
8 VHL-pleinen per jaar waar 10 commissieleden per keer een vergoeding voor krijgen	€ 10.640
Kennis paRaad	
5 sessies per jaar waarbij 14 commissieleden per keer aanwezig zijn.	€ 9.310
Totaal	€ 22.078
Extra jaarlijkse kosten uitbreiding aantal commissieleden	
Reguliere commissievergaderingen	
Deelname 5 commissieleden aan reguliere vergaderingen	€ 5.300
VHL-Plein	
8 VHL-pleinen per jaar waar 3 commissieleden per keer een vergoeding voor krijgen	€ 3.200
Kennis paRaad	
5 sessies per jaar waarbij 3 commissieleden per keer aanwezig zijn.	€ 2.000
Totaal	€ 10.500
Totaal extra jaarlijkse kosten commissieleden met uitbreiding van het aantal leden	€ 32.578

iPads en ondersteuning griffie:

Daarnaast is voor een uitbreiding van 5 commissieleden ook nog een eenmalig bedrag van € 8.400 nodig voor de aanschaf van nieuwe iPads voor deze raadsperiode. Ook zal de griffie extra uren moeten investeren in de advisering en begeleiding van de nieuwe commissieleden. Deze extra uren zijn op dit moment niet begroot.

Terugwerkende kracht

Indien er voor gekozen wordt de commissievergoedingen met terugwerkende kracht uit te betalen worden de kosten hiervoor geschat op ongeveer € 4.700 voor de deelname aan de Kennis paRaad sessies op 8 en 9 mei en het VHL-plein op 18 juni 2026.

Benodigd bedrag 2026:

- € 16.000 uitbreiding vergoeding en uitbreiding aantal commissieleden,
- € 8.400 aanschaf 5 iPads;
- € 4.700 terugwerkende kracht uitbreiding commissievergoeding.

Tekort € 29.100 dekking budgetten raad 2026.

Om de dekking voor 2026 te realiseren wordt gebruik gemaakt van het aanwezige budget van de raad 2026.

Benodigd bedrag 2027:

- € 30.000 structureel opgenomen budget raad in begroting m.b.t. vergoedingen;
- € 50.000 benodigd structureel budget dekking uitbreiding vergoeding en aantal commissieleden.

Tekort € 20.000 dekking formaliseren in 1^e bestuursrapportage 2027.

Om de dekking van de totale extra kosten van € 32.578 structureel te realiseren kan gedeeltelijk gebruik worden gemaakt van bestaand budget van de raad 2027. Daarom wordt voorgesteld € 20.000 vanaf 2027 beschikbaar te stellen.

Participatieparagraaf

Nvt.

Communicatieparagraaf

Het besluit wordt op gebruikelijke wijze gepubliceerd.

de raadsgriffier,

K.I. (Krista) Goossens

Bijlagen

1. Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad Vijfheerenlanden 2026 versie 2
2. Reglement van Orde op de raadscommissies gemeente Vijfheerenlanden 2026 versie 2
3. Verordening Commissie KennispaRaad 2026
4. Verordening Rechtspositie Raads- en commissieleden Vijfheerenlanden 2026 versie 2
5. Was-wordt tabel

